

La censura a El Jueves

«*Quan els grans poders econòmics i polítics miren més que mai pels seus propis interessos de casta, no es pot renunciar a la llibertat d'opinió i de crítica*»

El setmanari satíric i d'humor El Jueves, "la revista que sale el miércoles", per una vegada va sortir el dijous, concretament el passat dia 5 de juny. Ai ves... i què va passar?

El dia 2 de juny, el Rei Joan Carles decideix abdicar sense donar massa explicacions.

Felip de Borbó passa a ser rei en comptes del rei. Espanya commuta un rei quimèric i "campechano" per un de "sobradamente preparado". El consell de la revista, reunit d'urgència aquell mateix dia, decideix canviar la portada amb un dibuix comentant el fet. Quan la revista ja està parcialment impresa, RBA, l'empresa propietària de El Jueves, trasllada a la redacció que queda totalment prohibit parlar de la monarquia a la portada de la publicació i retira l'edició de 60.000 exemplars. El Jueves informa els seus lectors a través de les xarxes socials que la revista sortirà un dia després del que és habitual. La portada és canviada per un dibuix del líder de Podemos que és la portada amb la qual apareixerà als quioscs.

El mateix dijous a la tarda comencen a circular notícies sobre la censura de RBA en diversos mitjans de comunicació. De manera individual, diversos col·laboradors de la revista anuncien que deixen El Jueves en protesta per la decisió de RBA. Per la majoria d'ells aquest fet comporta la renúncia a la seva principal font d'ingressos. Manel Fontdevila i Albert Monteys que porten quasi vint anys publicant a la revista, denuncien que la censura i que la raó del canvi donada per la direcció (problemes de temps en la impressió) no les veuen assumibles. Pleguen per als seus principis, sense dret a cap indemnització i expliquen la seva versió dels fets. Entre altres aspectes, comenten que no entenen la decisió arbitrària de RBA i recorden que altres acudits sobre la monarquia han estat molt més sagnants i s'havien pogut publicar sense problemes.

Molts altres col·laboradors, prop d'una vintena, es solidaritzen amb els seus companys i comuniquen, també, que deixen de treballar per a El Jueves. Els qui deixen l'empresa expressen el seu respecte pels col·laboradors que segueixen treballant per la revista. La botiga especialitzada en fantàstic Gigamesh se suma a les crítiques i comenta que deixarà de vendre llibres de RBA.

Per al dia 18 de juny està anunciada la sortida del còmic "Orgullo y satisfacción", de 75 pàgines i editat per ¡Caramba!. La publicació està dirigida per Guillermo, Albert Monteys, Manel Fontdevila, Bernardo Vergara i Manuel Bartual, i s'ha elaborat amb la col·laboració d'una dotzena més de guionistes i dibuixants. El projecte reuneix col·laboradors que han dimitit de la revista d'humor. La publicació estarà disponible en format PDF i CBR (Comic Book Reader) al web per un preu d'1,50 €. Els autors pretenen solament que serveixi per "dir adéu a Joan Carles I i donar la benvinguda a Felip VI". Recordem que la frase "Me llena de orgullo y satisfacción..." era una de les frases preferides dels qui escrivien els discursos del rei abdicat.

La professió d'humorista gràfic mai ha estat fàcil i encara menys si el que dibuixen no es d'estil costumista, sinó de sàtira política. Podem recordar que la majoria de dibuixants de revistes satíriques dels anys trenta com L'Esquella de la Torratxa, Papitu, etc., van haver d'anar a l'exili per por de les represàlies que podien portar a terme els guanyadors de la guerra civil. Josep Escobar, vallesà d'adopció i autor de Carpanta i Zipi y Zape, va passar una bona temporada a la presó Model de Barcelona pels seus dibuixos antifeixistes.

Un humorista gràfic busca amb el seu treball una riallada, una emoció o una reflexió per part del seu lector. Aquests ninotaires no han de ser grans dibuixants forçosament, però si han de tenir talent i enginy. L'humor gràfic no deixa de ser més que una columna d'opinió com la de qualsevol

altre periodista, però usant altres mitjans. Els mecanismes de l'humor gràfic permeten que les opinions reflectides siguin contundents i sense matisos. En temps complexos en què els grans poders econòmics i polítics miren més que mai pels seus propis interessos de casta, no es pot renunciar a la llibertat d'opinió i de crítica.

El que sí podem fer els ciutadans és recolzar i aplaudir a persones que encara tenen principis i criticar i menysprear aquells qui ja no en tenen cap que no sigui el poder i els diners.